

**สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ทดลองการให้บริการข่าวสารทันสมัยแก่อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2 รูปแบบคือ บริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสาร และสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง และศึกษาทัศนคติ และระดับความพึงพอใจของอาจารย์ ที่มีต่อบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 รูปแบบว่า สามารถสนอง วัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา ตลอดจนศึกษาความ ต้องการของอาจารย์ที่มีต่อบริการข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการ

แนวเหตุผลของการวิจัยคือ อาจารย์มีความพึงพอใจและต้องการบริการข่าวสารทันสมัย ในรูปแบบบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง มากกว่าบริการสำเนาหน้า สารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 52 คน

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นทดลอง และขั้นประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบฟอร์มบันทึกการปฏิบัติงาน 5 ชนิด ซึ่งประกอบด้วย แบบฟอร์มที่ 1 "แบบบันทึกความต้องการสารนิเทศ" (User Profile) แบบฟอร์มที่ 2 "แบบบันทึกรายชื่อวารสาร" แบบฟอร์มที่ 3 "บัตรบันทึกหัวเรื่อง MeSH" แบบฟอร์มที่ 4 "บัตรบันทึกหัวเรื่องหลักจาก Xidex" แบบฟอร์มที่ 5 "แบบแจกนับสารนิเทศที่จัดให้บริการของผู้ใช้แต่ละคน" และแบบสอบถามทัศนคติ ความพึงพอใจ และความต้องการบริการข่าวสารทันสมัย

การสืบค้นสารนิเทศกระทำโดยระบบมือ และระบบคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจัดส่งสารนิเทศที่ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละคน เป็นเวลา 2 สัปดาห์/ครั้ง เป็นระยะเวลา 6 เดือนติดต่อกัน ระยะเวลาที่ทดลองจัดบริการเริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2532 - 30 มีนาคม 2533 ผู้วิจัยนำ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการหาอัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการทดลองและการประเมินผลทัศนคติและความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่อบริการ ข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการ และความต้องการที่มีต่อบริการข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการและ บริการสารนิเทศอื่น ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการ สรุปและอภิปรายได้ดังนี้

## 1. รายงานการทดลอง

จำนวนปริมาณข้อมูลที่ผู้ใช้แสดงความต้องการ จากแบบบันทึกความต้องการสารนิเทศ (User profile) พบว่า ผู้ใช้จำนวน 52 คน ระบุหัวข้อเรื่องที่สนใจรวมทั้งหมด 239 เรื่อง คำสำคัญ 864 คำศัพท์ วารสารภาษาอังกฤษ 138 ชื่อเรื่อง วารสารภาษาไทย 10 ชื่อเรื่อง ผู้ใช้จำนวน 31 คน ต้องการสารนิเทศภาษาอังกฤษ ส่วนอีก 21 คน ต้องการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้แปลงหัวข้อเรื่องทั้งหมดจาก 239 เรื่องมาเป็นหัวข้อเรื่อง MeSH จำนวน 252 หัวข้อเรื่องสำหรับใช้ค้นโดยระบบมือ และหัวข้อเรื่องหลัก (Major MeSH Heading) จำนวน 252 หัวข้อเรื่องเช่นกัน สำหรับใช้ค้นโดยระบบคอมพิวเตอร์ รวมคำสำคัญที่ค้นได้จำนวน 747 คำศัพท์ และคำสำคัญที่ค้นไม่ได้จำนวน 117 คำศัพท์

ในด้านจำนวนสารนิเทศทั้ง 2 รูปแบบที่จัดส่งให้ผู้ใช้ รวมทั้งหมด 12 ครั้ง มีปริมาณดังนี้ คือ สำเนาหน้าสารบัญวารสารภาษาไทยจำนวน 29 แผ่น ภาษาอังกฤษจำนวน 6,175 แผ่น สำเนาหน้าสารบัญสิ่งพิมพ์ใหม่เฉพาะเรื่องที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เป็นหนังสือ 226 ชื่อเรื่อง จำนวน 1,115 แผ่น รายงานการวิจัย 20 ชื่อเรื่อง จำนวน 45 แผ่น สารระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องที่สืบค้นโดยระบบมือจากบทความในวารสารวิชาการจำนวน 75 บทความ จากวารสารสารระสังเขปจำนวน 170 บทความ สารระสังเขปที่สืบค้นโดยระบบคอมพิวเตอร์จาก MEDLINE CD-ROM จำนวน 12,900 บทความ รวมจำนวนบทความที่ให้บริการแก่ผู้ใช้ 13,145 บทความ

การที่ผู้ใช้บริการได้รับสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าสารนิเทศที่เป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะฝ่ายหอสมุดฯ มีการบอกรับและจัดหาสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าสารนิเทศที่เป็นภาษาไทย อาทิเช่น วารสารวิชาการภาษาอังกฤษ หนังสือ รายงานการวิจัย วารสารสารระสังเขป และสารนิเทศที่สืบค้นโดยระบบคอมพิวเตอร์จาก MEDLINE CD-ROM เป็นต้น

## 2. ทศนคติและความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่อบริการข่าวสารทันสมัย

2.1 ในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา โดยเฉลี่ยผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 เรื่อง คือ สารนิเทศมีความทันสมัย ( $\bar{x} = 4.24$  และ  $\bar{x} = 4.04$  ตามลำดับ) เนื้อหาของสารนิเทศมีความสอดคล้องและตรงกับสาขาวิชาหรือเรื่องที่ต้องการ ( $\bar{x} = 3.94$  และ  $\bar{x} = 3.77$  ตามลำดับ) สารนิเทศครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ต้องการ ( $\bar{x} = 3.76$  และ  $\bar{x} = 3.74$

ตามลำดับ) ส่วนระดับปานกลางมี 1 เรื่อง คือ สารนิเทศมีปริมาณเหมาะสมกับความต้องการ ( $\bar{x} = 3.43$  และ  $\bar{x} = 3.47$  ตามลำดับ)

การที่อาจารย์แพทย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจากสารนิเทศมีปริมาณเหมาะสมกับความต้องการนั้น อาจเป็นเพราะในการสืบค้นสารนิเทศโดยระบบมือของบริการทั้ง 2 รูปแบบยังมีปริมาณของสารนิเทศที่สืบค้นได้ไม่มากนัก ดังรายงานปริมาณข้อมูลที่สืบค้นได้ในตารางที่ 2 โดยเฉพาะรูปแบบบริการสำเนาหน้าสารบัญสิ่งพิมพ์ใหม่เฉพาะเรื่องที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ผู้วิจัยสืบค้นสารนิเทศจากหนังสือได้เพียง 226 ชื่อเรื่อง จำนวนหน้าสารบัญ 1,115 แผ่น จากรายงานการวิจัย 20 ชื่อเรื่อง จำนวนหน้าสารบัญ 45 แผ่น ส่วนการสืบค้นสารนิเทศโดยระบบมือในรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง ได้จากวารสารวิชาการเพียง 75 บทความ จากวารสารสาระสังเขปจำนวน 170 บทความ และไม่มีบทความใดที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้จากเอกสารสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุเลย ทั้งนี้เพราะฝ่ายหอสมุดฯ มีงบประมาณจำกัด ในการสั่งซื้อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ รายงานการวิจัย วารสารสาระสังเขป ในสาขาวิชาทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ จากการทดลองสืบค้นสารนิเทศที่มีเฉพาะภายในฝ่ายหอสมุดฯ เท่านั้น จึงทำให้การสืบค้นสารนิเทศมีความจำกัด ในด้านปริมาณของสารนิเทศที่ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอ ผู้ใช้บริการจึงมีทัศนคติและความพึงพอใจ ในด้านปริมาณของสารนิเทศที่เหมาะสมกับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ในด้านประโยชน์ของบริการทั้ง 2 รูปแบบที่มีต่อวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา เมื่อพิจารณารวมทั้ง 3 วัตถุประสงค์ ปรากฏว่าบริการสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง ผู้ใช้มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก 7 เรื่อง คือ ช่วยประหยัดเวลาในการค้นด้วยตนเอง ( $\bar{x} = 4.31$  และ  $\bar{x} = 4.18$  ตามลำดับ) ช่วยติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ( $\bar{x} = 4.11$  และ  $\bar{x} = 3.91$  ตามลำดับ) ช่วยให้ได้อ่านสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับความสนใจได้มากขึ้น ( $\bar{x} = 4.08$  และ  $\bar{x} = 3.91$  ตามลำดับ) ได้รับความรู้ใหม่ ( $\bar{x} = 3.97$  และ  $\bar{x} = 3.88$  ตามลำดับ) ช่วยกลั่นกรองสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการ ( $\bar{x} = 3.95$  และ  $\bar{x} = 3.90$  ตามลำดับ) ช่วยประหยัดเวลาในการอ่าน ( $\bar{x} = 3.75$  และ  $\bar{x} = 3.88$  ตามลำดับ) และก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่ ( $\bar{x} = 3.56$  และ  $\bar{x} = 3.58$  ตามลำดับ)

ส่วนประโยชน์ในระดับปานกลางมี 2 เรื่อง คือ การนำไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที ( $\bar{x} = 3.29$  และ  $\bar{x} = 3.35$  ตามลำดับ) และการช่วยแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องได้ ( $\bar{x} = 3.26$  และ  $\bar{x} = 3.45$  ตามลำดับ)

จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของการจัดบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 รูปแบบต่อการนำสารนิเทศไปใช้ในวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผู้ใช้มีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์แพทย์ต้องทำหน้าที่ทั้งทางด้าน การสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา จึงทำให้อาจารย์แพทย์ซึ่งมีเวลาจำกัดเห็นว่าบริการนี้มีประโยชน์มาก โดยเฉพาะในเรื่องของการช่วยประหยัดเวลา ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ Strasser (1978) พบว่าแพทย์มีเวลาจำกัดในการใช้ห้องสมุด ดังนั้นผู้ใช้จึงเห็นว่ารูปแบบบริการที่ฝ่ายหอสมุดฯ จัดขึ้นนี้มีประโยชน์ในการช่วยประหยัดเวลา ในการค้นคว้าตนเองมากที่สุด และจากผลการศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อการให้บริการข่าวสารทันสมัยโดยระบบมือในรูปแบบสำเนาหน้าสารบัญวารสารใหม่ ปรากฏว่าจากรายงานการศึกษาของ Matheson (1971) และ Davis (1981) ผู้ใช้บริการของห้องสมุดทั้ง 2 แห่ง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการดังกล่าว ส่วน Campbell (1978) พบว่า การจัดบริการดังกล่าวของห้องสมุดได้รับความนิยมจากผู้ใช่มาก และจากการศึกษาของ ฟิลล เมฆสวรรค์ (2528) ผู้ใช้เห็นว่า บริการวารสารบัญวารสารใหม่มีความเหมาะสมในระดับมาก

จากการที่ผู้ใช้มีความเห็นต่อบริการรูปแบบสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา โดยมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ การนำสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที และการช่วยแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องได้ ส่วนบริการรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน และการบำบัดรักษา ผู้ใช้มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ การนำสารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ในทันทีและช่วยแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์แพทย์ต้องการทราบข้อมูลที่สมบูรณ์อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการจากเอกสารต้นฉบับ ซึ่งผู้ใช้จะได้รายละเอียดที่สมบูรณ์ถูกต้อง ชัดเจน สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงที่สมบูรณ์ ประกอบการสอน การผลิตงานทางวิชาการ การวินิจฉัย และการบำบัดรักษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง อาจารย์แพทย์จึงเห็นว่าบริการทั้ง 2 รูปแบบนี้มีประโยชน์ใน 2 เรื่องนี้ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัย ได้ทดสอบแนวเหตุผลของการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งกำหนดไว้ว่าอาจารย์มีความพึงพอใจ บริการข่าวสารทันสมัยในรูปแบบบริการสาระสังเขป หรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง มากกว่าบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่

แต่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์พึงพอใจบริการทั้ง 2 รูปแบบในระดับเดียวกัน ซึ่งผลของการวิจัย ไม่สอดคล้องกับแนวเหตุผลที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1. ข้อจำกัดด้านเวลาในการค้นหาสารนิเทศใหม่ด้วยตนเอง เพราะอาจารย์แพทย์ต้องทำหน้าที่ทั้งด้าน การสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษาควบคู่กันไป ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ Williams (1977) พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ต้องการสารนิเทศที่ทันสมัยเฉพาะเจาะจง และ ไม่ต้องการเสียเวลาค้นหาสารนิเทศในห้องสมุดมากนัก และจากรายงานที่ Funk (1978) เสนอในที่ประชุมประจำปีของห้องสมุดแพทย์ที่เมืองมินนิอาโพลิส มลรัฐมินนิโซตา พบว่าเวลาที่จำกัดมีผลต่อการค้นหาสารนิเทศด้วยตนเองของแพทย์ด้วย

ดังนั้น บริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวจะอำนวยความสะดวกให้อาจารย์แพทย์ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านเวลาในการค้นหาสารนิเทศด้วยตนเอง ดังจะเห็นได้จากผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ใช้บริดามีความเห็นว่า ประโยชน์ของบริการทั้ง 2 รูปแบบ ช่วยประหยัดเวลาในการค้นด้วยตนเองมากที่สุดเป็นอันดับแรกในทุกวัตถุประสงค์ เมื่อผู้วิจัยได้จัดบริการข่าวสารทันสมัยด้วยรูปแบบบริการดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อบริการข่าวสารทันสมัยในรูปแบบบริการสาระสังเขป หรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องในระดับเดียวกับบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่

2. สืบเนื่องจากการที่สารนิเทศทางด้านกายภาพ และสาธารณสุขศาสตร์ มีการเพิ่มจำนวนตลอดเวลาและมีจำนวนมาก ทำให้อาจารย์ไม่สามารถรับทราบและติดตามอ่านสารนิเทศได้ทั่วถึง ดังนั้นการจัดบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์และก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ ดังผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับมากกว่า การจัดบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 รูปแบบ เป็นประโยชน์ในด้าน ช่วยติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ช่วยให้ได้อ่านสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับความสนใจได้มากขึ้น ได้รับความรู้ใหม่ ช่วยกลั่นกรองสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการ ช่วยประหยัดเวลาในการอ่าน และก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่ตามลำดับ

3. จากการใช้บริการข่าวสารทันสมัย ได้ระบุความต้องการสารสนเทศใน "แบบบันทึกความต้องการสารสนเทศ" (User Profile) นั้น เมื่อผู้วิจัยได้จัดบริการข่าวสารทันสมัยด้วยรูปแบบบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง สมาชิกผู้ใช้บริการจะได้รับสารนิเทศใหม่ที่ตรงกับความสนใจและความต้องการ ซึ่งแต่ก่อนมาผู้ใช้บริการไม่เคยได้รับบริการเช่นนี้มาก่อน จึงให้ค่าระดับความพึงพอใจสูงพอ ๆ กันทั้ง 2 รูปแบบ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนเมฆสวัสดิ์ (2528) ที่พบว่าบริการเลือกเผยแพร่สารนิเทศในรูปแบบสารบัญวารสารใหม่และรูปแบบสาระสังเขปของสารนิเทศใหม่ มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ความต้องการที่มีต่อรูปแบบของบริการข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการทั้ง 2 รูปแบบ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา ปรากฏว่าความต้องการของอาจารย์ที่มีต่อรูปแบบบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และรูปแบบบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง อาจารย์มีความต้องการในระดับมากเพื่อทุกวัตถุประสงค์ โดยเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการผลิตงานทางวิชาการอาจารย์ต้องการในระดับมากที่สุด รองลงมาเพื่อการบำบัดรักษา และเพื่อการสอน ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของความ ต้องการบริการสาระสังเขปฯ สูงกว่าค่าเฉลี่ยความต้องการบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญฯ ในทุกวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแนวเหตุผลของการวิจัยซึ่งตั้งไว้ว่า อาจารย์มีความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยในรูปแบบบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องมากกว่ารูปแบบบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่

ผลการวิจัยจึงสนับสนุนแนวเหตุผลดังกล่าว ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ ผู้ใช้บริการจะทราบเพียงหัวข้อเรื่อง และหัวข้อข่าวจากหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่เท่านั้น ซึ่งในหน้าสารบัญไม่ได้ให้รายละเอียดของเนื้อหา หากต้องการทราบเนื้อหาที่สมบูรณ์ครบถ้วน ผู้ใช้จะต้องอ่านเนื้อหาที่ต้องการทั้งหมดจากตัวเล่มวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ที่บทความนั้นปรากฏอยู่อีกครั้ง (Whilehall, 1986) ส่วนบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศนั้น จะเห็นได้ว่า สาระสังเขปเป็นเรื่องย่อที่ได้กลั่นกรองเนื้อหาสาระที่สำคัญของเอกสารในรูปแบบที่สั้นและถูกต้อง ให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ตามเนื้อหาของเอกสาร

ค้นฉบับ สาระสังเขปจะช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารว่าตรงกับความต้องการหรือไม่ และจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องอ่านเอกสารต้นฉบับอย่างละเอียดอีกครั้ง อีกทั้งผู้ใช้ยังสามารถอ่านเอกสารได้หลายบทความ (กุลธิดา บุญอิต และ อัจฉรา สุวินทร์พันธุ์, 2533)

จากการที่ผู้ใช้บริการได้รับสารนิเทศใหม่ในรูปแบบสาระสังเขป หรือบทสรุปสารนิเทศใหม่ทั้ง โดยระบบมือ และระบบคอมพิวเตอร์จากฐานข้อมูล MEDLINE CD-ROM บริการรูปแบบดังกล่าวนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ทราบเนื้อหาของสาระที่สำคัญของเอกสาร ได้ทันที อีกทั้งยังช่วยถ่วงดุลการอ่านเนื้อหาให้ผู้ใช้ได้พิจารณาสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการ และช่วยประหยัดเวลาในการอ่านเอกสารที่มีอยู่มากมายอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้ใช้บริการมีความต้องการบริการรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่มากกว่า บริการรูปแบบสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ต้องการดังกล่าว

3.1 ด้านความถี่ของระยะเวลาที่อาจารย์ต้องการให้ได้รับสารนิเทศมาใช้ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา ปรากฏว่า ระยะเวลาที่อาจารย์ จำนวนสูงสุด (จำนวน 27 คน) ต้องการบริการสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่คือ 2 สัปดาห์/ครั้ง รองลงมา (จำนวน 15 คน) ต้องการ 4 สัปดาห์/ครั้ง ส่วนบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องนั้น อาจารย์จำนวนสูงสุด (จำนวน 28 คน) ต้องการ 4 สัปดาห์/ครั้ง รองลงมา (จำนวน 15 คน) ต้องการ 2 สัปดาห์/ครั้ง

3.2 ในด้านจำนวนชื่อเรื่องวารสารวิชาการที่อาจารย์ต้องการให้จัดส่งสำเนาหน้าสารบัญวารสารมาใช้ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัดรักษา ปรากฏว่า จำนวนชื่อเรื่องวารสารที่อาจารย์ต้องการมากที่สุดในทุกวัตถุประสงค์ คือ 6-10 ชื่อเรื่อง (งานสอน 25 คน ผลิตงานทางวิชาการ 24 คน และบำบัดรักษา 22 คน) รองลงมา 14 คน ต้องการ 11-15 ชื่อเรื่อง สำหรับวัตถุประสงค์ด้านการผลิตงานทางวิชาการ และจำนวนเท่ากัน 14 คน ต้องการ 1-5 ชื่อเรื่อง สำหรับวัตถุประสงค์ด้านการสอน ตามลำดับ

ในการทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัยดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้ใช้บริการระบุชื่อเรื่องวารสารที่ต้องการให้จัดส่งสำเนาหน้าสารบัญวารสารไปให้จำนวนไม่เกิน 10 ชื่อเรื่อง/คน ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า จำนวนชื่อเรื่องวารสารที่อาจารย์จำนวนมากที่สุดต้องการ

ในทุกวัตถุประสงค์คือ 6-10 ชื่อเรื่อง แสดงว่าการจัดบริการข่าวสารทันสมัย ด้วยรูปแบบบริการ  
สำเนาข่าวสารับวารสาร จำนวนไม่เกิน 10 ชื่อเรื่อง/คน พอเพียงกับความต้องการของอาจารย์  
แพทย์ที่จะนำสารนิเทศมาใช้ในวัตถุประสงค์ที่ต้องการดังกล่าว

### 3.3 ประเภทของวัสดุที่ต้องการ

ระดับความต้องการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องจากสิ่งพิมพ์  
และวัสดุต่าง ๆ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ด้าน การสอน การผลิตงานทางวิชาการ และการบำบัด  
รักษา เมื่อพิจารณารวมทั้ง 3 วัตถุประสงค์ ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยอาจารย์ต้องการสาระสังเขป  
หรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องในระดับมากจากวัสดุ 6 ประเภท คือ บทความวารสาร  
วิชาการ ( $\bar{x} = 4.25$ ) รายงานการวิจัย ( $\bar{x} = 4.13$ ) MEDLIND CD-ROM ( $\bar{x} = 4.02$ )  
หนังสือตำรา ( $\bar{x} = 3.84$ ) หนังสือ ( $\bar{x} = 3.73$ ) เอกสารและจุลสาร ( $\bar{x} = 3.51$ ) ตามลำดับ  
ความต้องการในระดับปานกลาง อาจารย์ต้องการจากวัสดุ 3 ประเภท คือ วิดีโอเทป  
( $\bar{x} = 2.86$ ) สไลด์ ( $\bar{x} = 2.64$ ) และเทปบันทึกเสียง ( $\bar{x} = 2.54$ ) ตามลำดับ ความต้องการ  
ในระดับน้อย อาจารย์ต้องการจากวัสดุ 2 ประเภท คือ ไมโครฟิช ( $\bar{x} = 2.05$ ) และ  
ไมโครฟิล์ม ( $\bar{x} = 2.02$ ) ตามลำดับ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายิกา เมฆจรุสกุล (2529) พบว่ารูปแบบ  
ของสารนิเทศที่อาจารย์แพทย์ต้องการมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการสอน การผลิตงานทางวิชาการ  
และการบริการทางวิชาการ ในระดับมาก ได้แก่ หนังสือตำรา และวารสารวิชาการ ส่วน  
สารนิเทศที่ต้องการในระดับน้อย คือ วัสดุย่อส่วน ได้แก่ ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามแต่ละวัตถุประสงค์ ปรากฏว่า ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน  
อาจารย์ต้องการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่องในระดับมาก จากวัสดุ 5 ประ  
เภท คือ บทความวารสารวิชาการ หนังสือตำรา ( $\bar{x} = 3.96$  เท่ากัน) หนังสือ ( $\bar{x} = 3.84$ )  
MEDLINE CD-ROM ( $\bar{x} = 3.76$ ) รายงานการวิจัย ( $\bar{x} = 3.72$ ) ตามลำดับ ความต้องการใน  
ระดับปานกลาง อาจารย์ต้องการจากวัสดุ 4 ประเภท คือ เอกสารและจุลสาร ( $\bar{x} = 3.31$ )  
วิดีโอเทป ( $\bar{x} = 3.18$ ) สไลด์ ( $\bar{x} = 3.05$ ) และเทปบันทึกเสียง ( $\bar{x} = 2.87$ ) ตามลำดับ  
ความต้องการในระดับน้อย อาจารย์ต้องการจากวัสดุ 2 ประเภท คือ ไมโครฟิช ( $\bar{x} = 2.06$ )  
และไมโครฟิล์ม ( $\bar{x} = 2.03$ ) ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายิกา



เมฆจรัสกุล พบว่า ในวัตถุประสงค์ด้านการสอน อาจารย์แพทย์ต้องการข้อเสนอแนะในระดับมากจากหนังสือตำรา วารสารวิชาการ รูปแบบที่ต้องการในระดับน้อย คือ วัสดุย่อส่วน ได้แก่ ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช

สำหรับวัตถุประสงค์ด้าน การผลิตงานทางวิชาการ ผู้ใช้มีความต้องการในระดับมากที่สุดจากวัสดุ 2 ประเภท คือ รายงานการวิจัย ( $\bar{x} = 4.61$ ) บทความวารสารวิชาการ ( $\bar{x} = 4.60$ ) ความต้องการในระดับมาก ผู้ใช้ต้องการจากวัสดุ 4 ประเภท คือ MEDLINE CD-ROM ( $\bar{x} = 4.42$ ) เอกสารและจุลสาร หนังสือตำรา ( $\bar{x} = 3.71$  เท่ากัน) และหนังสือ ( $\bar{x} = 3.61$ ) ตามลำดับ ความต้องการในระดับปานกลาง ผู้ใช้ต้องการจากวิดีโอเทป ( $\bar{x} = 2.67$ ) ความต้องการในระดับน้อย ผู้ใช้ต้องการจากวัสดุ 4 ประเภท คือ สไลด์ ( $\bar{x} = 2.45$ ) เทปบันทึกเสียง ( $\bar{x} = 2.34$ ) ไมโครฟิช ( $\bar{x} = 2.09$ ) และไมโครฟิล์ม ( $\bar{x} = 2.03$ ) ตามลำดับ

ส่วนวัตถุประสงค์ด้านการบำบัดรักษา ผู้ใช้มีความต้องการระดับมากจากวัสดุ 6 ประเภท คือ บทความวารสารวิชาการ ( $\bar{x} = 4.20$ ) รายงานการวิจัย ( $\bar{x} = 4.07$ ) หนังสือตำรา ( $\bar{x} = 3.87$ ) MEDLINE CD-ROM ( $\bar{x} = 3.84$ ) หนังสือ ( $\bar{x} = 3.73$ ) เอกสารและจุลสาร ( $\bar{x} = 3.51$ ) ตามลำดับ ความต้องการในระดับปานกลางจากวิดีโอเทป ( $\bar{x} = 2.71$ ) ส่วนความต้องการในระดับน้อย ต้องการจากวัสดุ 4 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง ( $\bar{x} = 2.41$ ) สไลด์ ( $\bar{x} = 2.38$ ) ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช ( $\bar{x} = 2.00$  เท่ากัน) ตามลำดับ

จากผลการศึกษา ในวัตถุประสงค์ด้านการผลิตงานทางวิชาการและการบำบัดรักษา อาจารย์แพทย์ต้องการ เทปบันทึกเสียง สไลด์ ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช ในระดับน้อยเหมือนกันทั้ง 2 วัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สารนิเทศที่ได้จากไลด์ทัศนวัสดุ และวัสดุย่อส่วนดังกล่าว ให้อยู่ละเอียดเฉพาะเนื้อหา หรือสามารถตอบปัญหาเฉพาะที่ต้องการได้น้อยกว่าวัสดุอื่น ๆ อีกทั้งยังมีความยุ่งยากในการใช้จำเป็นต้องใช้เครื่องอ่านจึงจะสามารถใช้ได้ และอาจเป็นเพราะฝ่ายหอสมุดฯ มีสารนิเทศดังกล่าวนี้ไม่ทันสมัย มีปริมาณน้อยไม่พอเพียงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งที่ผ่านมาฝ่ายหอสมุดฯ ไม่ได้มีการสั่งซื้อวัสดุย่อส่วน และสไลด์ทางวิชาการแพทย์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ส่วนวิดีโอเทป จะบันทึกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสัมมนาทางวิชาการ

การอภิปราย ปาฐกถา เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหัวข้อเรื่องที่เกิดขึ้นภายในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เท่านั้น (ปริษา ไชยชนะ, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2534)

จากผลการศึกษานี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ใช้ต้องการวิดีโอเทปในระดับปานกลางตรงกัน ในทุกวัตถุประสงค์ ต้องการไมโครฟิช และไมโครฟิล์มในระดับน้อยตรงกันในทุกวัตถุประสงค์

3.4 ความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยและบริการสารนิเทศอื่น ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจารย์ต้องการให้ฝ่ายหอสมุดฯ จัดบริการ ปรากฏว่า บริการที่อาจารย์ต้องการในระดับมาก มี 6 บริการ คือ บริการข่าวสารทันสมัย โดยใช้สารนิเทศที่มีทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ( $\bar{x} = 4.42$ ) บริการข่าวสารทันสมัย โดยใช้สารนิเทศที่มีภายในสถาบัน ( $\bar{x} = 4.16$ ) บริการส่งสำเนาเอกสารบทความที่ต้องการโดยคิดค่าบริการ ( $\bar{x} = 4.16$ ) การจัดชั้นหนังสือและวารสารที่เข้ามาใหม่ ( $\bar{x} = 4.04$ ) การหมุนเวียนสำเนาหน้าสารบัญวารสารใหม่ไปยังภาควิชาต่าง ๆ ให้เป็นประจำทุกสัปดาห์ ( $\bar{x} = 4.00$ ) และการจัดทำจดหมายข่าวสารทันสมัยแจ้งสารนิเทศใหม่แจกจ่ายไปยังภาควิชาต่าง ๆ ( $\bar{x} = 3.76$ ) ตามลำดับ บริการที่อาจารย์ต้องการระดับปานกลางมี 2 บริการ คือ การจัดนิทรรศการในหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจให้เป็นประจำทุกเดือน ( $\bar{x} = 3.26$ ) และบริการแจ้งใบโฆษณาหนังสือ วารสาร และบทวิเคราะห์วิจารณ์เฉพาะเรื่องของสำนักพิมพ์ ( $\bar{x} = 3.18$ ) ตามลำดับ

ส่วนความต้องการบริการสารนิเทศอื่น ๆ ที่อาจารย์ต้องการได้แก่ ต้องการรายชื่อวารสารที่มีอยู่ในห้องสมุดต่าง ๆ นอกสถาบัน (จำนวน 2 คน) ต้องการให้ฝ่ายหอสมุดฯ เก็บรวบรวมภาพโฆษณาวิชาการที่มีคุณค่า เพื่อใช้เป็นประโยชน์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน (จำนวน 1 คน) และต้องการบริการค้น MEDLINE CD-ROM นอกเวลาราชการ (จำนวน 1 คน)

จากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์มีความต้องการให้ฝ่ายหอสมุดฯ จัดบริการข่าวสารทันสมัย โดยใช้สารนิเทศที่มีทั้งภายในและภายนอกสถาบันมากที่สุด ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kobayashi (อ้างถึงใน นายิกา เมฆจรวิบูล, 2529) ที่ได้ศึกษาความต้องการข้อสนเทศ และความต้องการบริการห้องสมุดของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาลและวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ของประเทศญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ผู้ใช้ไปใช้บริการของห้องสมุดอื่น เพราะต้องการค้นหาสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

การที่อาจารย์แพทย์ต้องการให้ฝ่ายหอสมุดจัดนิทรรศการ ในหัวข้อ เรื่องที่น่าสนใจ ให้เป็น ประจำทุกเดือน โดยมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์แพทย์ แพทย์ และนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็น ทางการอยู่เป็นประจำ เช่น การสนทนาเรื่องที่น่าสนใจเฉพาะกรณีทางคลินิก การเสนอผลงาน วิจัยใหม่ ๆ ของอาจารย์ การเข้าร่วมประชุมวิชาการของคณะ และการเข้าร่วมประชุมวิชาการ กับสถาบันอื่นทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ และประกอบกับอาจารย์แพทย์มีการติดตามวารสาร วิชาการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาสารนิเทศของตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้อาจารย์แพทย์ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดนิทรรศการ ในหัวข้อ เรื่องที่น่าสนใจ ให้เป็นประจำ ทุกเดือน อยู่ในระดับปานกลาง

การที่อาจารย์แพทย์มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางจาก บริการแจ้งใบโฆษณา หนังสือ วารสาร และบทวิเคราะห์วิจารณ์เฉพาะเรื่องของ สำนักพิมพ์ต่าง ๆ นั้น อาจเป็นเพราะ อาจารย์แพทย์มีการติดตามสารนิเทศใหม่ ๆ จากวารสารวิชาการอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อ ปรับปรุงสารนิเทศของตนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งวารสารวิชาการทางด้านกายภาพบำบัดจะมีการ โฆษณาหนังสือ วารสารที่ตีพิมพ์ออกมาใหม่ อีกทั้งตัวแทนจำหน่ายและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้ส่ง รายการหนังสือ วารสาร และบทวิเคราะห์วิจารณ์เฉพาะเรื่องของสำนักพิมพ์นั้น ๆ ที่ได้ตีพิมพ์ออก มาใหม่ ให้ทางภาควิชาต่าง ๆ โดยตรง เพื่อให้อาจารย์ได้ทราบข่าวสารใหม่ ๆ อีกทางหนึ่งด้วย จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อาจารย์แพทย์มีความต้องการต่อบริการข่าวสารทันสมัย รูปแบบดัง กล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้

เพื่อปรับปรุงการให้บริการข่าวสารทันสมัยของฝ่ายหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำนัก วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยขอ เสนอแนะต่อผู้บริหารของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์พึงพอใจต่อบริการข่าวสารทันสมัยที่ทดลองจัด ให้บริการ และมีความต้องการบริการข่าวสารทันสมัย ฝ่ายหอสมุดควรจัดบริการข่าวสารทันสมัย ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ กล่าวคือ ในขณะนี้ปัจจุบัน

ฝ่ายหอสมุดฯ มีบุคลากรจำกัด ฝ่ายหอสมุดฯ สามารถจัดบริการข่าวสารทันสมัยพร้อมกันทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวข้างต้นได้พร้อม ๆ กัน ด้วยการสืบค้นสารนิเทศทั้งโดยระบบมือและระบบคอมพิวเตอร์ ดังนี้

บริการสำเนาหน้าสารบัญวารสารใหม่ อาจให้ผู้ช่วยบรรณารักษ์ที่ทำงานด้านวารสาร จัดให้บริการดังกล่าวนี้แก่ผู้ใช้ได้ โดยทำหน้าที่ให้บริการสำเนาหน้าสารบัญวารสารที่อาจารย์ในแต่ละภาควิชาเสนอชื่อมาทั้งที่มีภายในสถาบันและภายนอกสถาบันด้วยการขอถ่ายสำเนาเอกสารระหว่างห้องสมุดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การให้บริการอาจจำกัดจำนวนชื่อเรื่องวารสารให้เหมาะสมกับเงินงบประมาณที่ฝ่ายหอสมุดฯ ได้รับการสนับสนุนในโครงการ ส่วนบริการสำเนาหน้าสารบัญสิ่งพิมพ์ใหม่ ในระยะแรกเริ่มอาจให้บริการเฉพาะหนังสือ และรายงานการวิจัยที่ได้รับมาใหม่ บริการนี้จำเป็นต้องให้บรรณารักษ์เป็นผู้จัดทำ เพราะต้องเข้าใจเนื้อหาของสาระสำคัญของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ว่าตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่

บริการรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่นั้น ฝ่ายหอสมุดฯ ควรจัดบริการทั้งโดยระบบมือและระบบคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นสารนิเทศโดยระบบมือนั้น จำเป็นต้องให้บรรณารักษ์เป็นผู้จัดทำ เพราะต้องเข้าใจเนื้อหาของสาระสำคัญที่ผู้ใช้ต้องการ เพื่อสืบค้นสารนิเทศตามวิธีดำเนินงานในโครงการทดลองที่ได้จัดทำมาแล้วนี้ได้ ส่วนการสืบค้นสารนิเทศโดยระบบคอมพิวเตอร์นั้น บรรณารักษ์อาจให้ผู้ช่วยบรรณารักษ์ที่ได้รับการฝึกฝนให้เข้าใจระบบ คำสั่ง และวิธีการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลสำเร็จรูป MEDLINE CD-ROM เป็นอย่างดีแล้ว ให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการสืบค้นสารนิเทศ โดยบรรณารักษ์จะเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องหลัก (Major MeSH Heading) ให้

ในการจัดให้บริการข่าวสารทันสมัยของฝ่ายหอสมุดฯ เพื่อให้เหมาะสมกับบุคลากรที่มีอยู่ อาจให้คณาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ เสนอหัวข้อเรื่อง พร้อมคำสำคัญที่ต้องการ โดยอาจจำกัดหัวข้อเรื่องให้ภาควิชาละ 3-5 หัวข้อเรื่อง และสอบถามความสนใจของผู้ใช้บริการให้เป็นประจำทุกเดือน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแฟ้มข้อมูลความสนใจของผู้ใช้ให้ทันสมัยอยู่เสมอในการดำเนินงาน บรรณารักษ์แต่ละคนซึ่งมีงานประจำทำอยู่ อาจผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาทำงานบริการข่าวสารทันสมัยคนละ 1 อาทิตย์ โดยทำงานประจำครึ่งวัน ทำงานในโครงการให้บริการข่าวสารทันสมัยครึ่งวัน

ในด้านระยะเวลา การจัดส่งสารนิเทศให้แก่ผู้ใช้สารนิเทศที่สืบค้น โดยระบบมือ ในรูปแบบสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่ เฉพาะเรื่องจากวารสารวิชาการ วารสารสาระสังเขป เอกสารสิ่งพิมพ์ และไลตทัศน์วัสดุต่าง ๆ อาจจัดส่งให้ผู้ใช้เป็นประจำทุก 2 สัปดาห์/ครั้ง ส่วนสารนิเทศที่สืบค้นโดยระบบคอมพิวเตอร์จาก MEDLINE CD-ROM อาจจัดส่งให้ผู้ใช้ทุก 3 เดือน/ครั้ง ทั้งนี้เพราะบริษัทตัวแทนจำหน่ายจะส่ง MEDLINE CD-ROM แผ่นข้อมูลใหม่มาให้ทุก 3 เดือน เมื่อสิ้นปีจึงส่งแผ่นข้อมูลรวมของทั้งปีมาให้

ส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดส่งสารนิเทศ ฝ่ายหอสมุดฯ ควรประสานงานกับอาจารย์ที่เป็นสมาชิกรับบริการและภาควิชาที่อาจารย์สังกัดอยู่ เพื่อขอสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดให้บริการข่าวสารทันสมัย โดยเฉพาะค่าถ่ายสำเนาเอกสารหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน ซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า อาจารย์ต้องการให้ฝ่ายหอสมุดฯ จัดส่งสำเนาเอกสารบทความที่ต้องการโดยคิดค่าบริการ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงอาจจะคาดได้ว่า หากทางฝ่ายหอสมุดฯ ขอความร่วมมือจากอาจารย์และจากภาควิชา ให้ช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับฝ่ายหอสมุดฯ ก็คงจะได้รับความร่วมมือเป็นอันดี เพราะการจัดให้บริการรูปแบบนี้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

2. ควรสนับสนุนเงินงบประมาณเพื่อพัฒนางานด้านไลตทัศน์วัสดุ และวัสดุย่อยส่วน โดยการจัดสรรเงินงบประมาณให้เป็นประจำทุกปี เพื่อใช้ในการสั่งซื้อวัสดุเหล่านี้ให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเรียนการสอน และสนองความต้องการของผู้ใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ

3. ในอนาคตฝ่ายหอสมุดฯ ควรมีบรรณารักษ์ 1 คน ทำหน้าที่ให้บริการข่าวสารทันสมัยโดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดเตรียมทำบันทึกความต้องการสารนิเทศของผู้ใช้ (User Profile) ซึ่งบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่นี้ จะต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นภายในฝ่ายหอสมุดฯ ได้แก่ หน่วยวารสาร หน่วยพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด หน่วยไลตทัศน์วัสดุ และหน่วยบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า เพื่อจะได้รับรวบรวมจัดส่งสารนิเทศใหม่ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และสอบถามความสนใจของผู้ใช้บริการ ให้เป็นประจำทุกเดือน เพื่อจะได้ปรับปรุงแฟ้มข้อมูลความสนใจของผู้ใช้บริการให้ทันสมัยอยู่เสมอ

### ข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัย ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยขยายระยะเวลาในการวิจัยให้มากขึ้นอย่างน้อย 1 ปี ทั้งนี้เพื่อจะได้วิเคราะห์ความพึงพอใจในรูปแบบบริการข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการ ได้แน่นอนยิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดบริการข่าวสารทันสมัยให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ได้มากที่สุด
2. ควรทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัยในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบความพึงพอใจและความต้องการของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อรูปแบบบริการข่าวสารทันสมัยรูปแบบอื่น ๆ ด้วย อาทิ เช่น รูปแบบคัดลอกข้อความจากสารนิเทศใหม่ การจัดนิทรรศการข่าวสารทันสมัยในหัวข้อ เรื่องที่น่าสนใจให้เป็นประจำทุกเดือน บริการแจ้งใบโฆษณาหนังสือ วารสาร และบทวิเคราะห์วิจารณ์เฉพาะ เรื่องของสำนักพิมพ์ การจัดทำจดหมายข่าวสารทันสมัยแจ้งสารนิเทศใหม่ของห้องสมุดแจกจ่ายไปยังภาควิชาต่าง ๆ การจัดชั้นแสดงหนังสือและวารสารที่เข้ามาใหม่ในห้องสมุด เป็นต้น
3. ศึกษาประโยชน์ของบริการข่าวสารทันสมัยที่จัดให้บริการ โดยเทียบกับค่าใช้จ่าย เพื่อดูความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไป

### ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัย 2 รูปแบบคือ รูปแบบสำเนาหน้าสารบัญ วารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง จะสืบค้นสารนิเทศเฉพาะที่มีภายในฝ่ายหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพเท่านั้น ซึ่งในบางครั้งผู้วิจัยไม่สามารถจัดหาสารนิเทศทั้ง 2 รูปแบบให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการให้ครบถ้วนได้ เช่น การสืบค้นสารนิเทศในรูปแบบสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่ ประเภทโรคทัศนวิสัย วัสดุย่อยสลาย ในช่วงระยะเวลาที่ทำการทดลองจัดบริการ ทางฝ่ายหอสมุดฯ ไม่ได้มีการจัดซื้อวัสดุดังกล่าวเข้ามาใหม่เลย ทั้งนี้เนื่องจากฝ่ายหอสมุดฯ มีงบประมาณจำกัด ต้องจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการซื้อวารสารวิชาการซึ่งมีราคาสูงขึ้นทุกปีเป็นอันดับแรก เงินงบประมาณที่เหลือจึงใช้เพื่อการสั่งซื้อหนังสือ หนังสือตำรา และประกอบกับราคาหนังสือ หนังสือตำราเพิ่มขึ้นทุกปี จึงทำให้ฝ่ายหอสมุดฯ จัดซื้อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวได้น้อยรายการ (วรรณ นาคประดิษฐ์, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2534)

ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยต้องคัดเลือกสารนิเทศจากสิ่งพิมพ์ใหม่ที่ตรงกับความต้องการของอาจารย์ในแต่ละหัวข้อเรื่อง (Topic) จึงทำให้อาจารย์ได้รับสารนิเทศประเภทสิ่งพิมพ์ใหม่ค่อนข้างน้อย และจากสาเหตุที่ฝ่ายหอสมุดฯ ไม่ได้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการจัดซื้อ วัสดุทัศนวัสดุ และวัสดุย่อส่วนมาใหม่ในช่วงระยะเวลาที่ทำการทดลองจัดบริการ จึงทำให้ผู้วิจัย ไม่มีการจัดส่งรายการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่ของวัสดุประเภท ทัศนทัศนวัสดุและวัสดุย่อส่วน ให้แก่ผู้ใช้เลย (คูตารางที่ 2)



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย